

Lærke Lautau:
Crowd, 2006.
Mixed Media.

Uvisse fortællinger

- når billeder fortæller

Fora – fortællinger fra det uvisse er titlen på Randers Kunstforenings kommende udstilling, der åbner den 12. maj 2007 med værker af billedkunstnerne Vibe Bredahl, Lise Blomberg Andersen, Rikke Benborg, Marika Seidler, Linda Bjørnskov, Kathrine Ærtebjerg, Lærke Lautau og Mie Mørkeberg

Af Camilla Jalving

Ordet »fora« er som bekendt flertalsformen af »forum«. Det også overskriften for en række møder kunstnerne imellem. Det første fandt sted på Galleri Tom Christoffersen i København i begyndelsen af 2006, hvor udstillingen *Fortællinger fra det uvisse* kunne ses. Nu er det Randers Kunstmuseum, der er forum for et nyt møde, hvor andre værker, men også nye kunstnere er kommet til.

De udstillende kunstnere er alle uddannet ved Det Kongelige Danske Kunstakademi indenfor de seneste et til syv år. Det er ét fællestræk. Der er også andre. For selvom de otte deltagere ikke udgør en decideret kunstnergruppe – her er ingen manifeste eller prokla-

merede gruppeidentiteter – er der masser af ligheder at spore deres praksisser imellem. Mest indlysende er brugen af et figurativt og fortællende – frem for et abstrakt – formsprog, hvad enten det drejer sig om tegning og maleri som hos Vibe Bredahl, Lise Blomberg Andersen, Linda Bjørnskov, Kathrine Ærtebjerg og Mie Mørkeberg, eller video som hos Rikke Benborg, Marika Seidler og Lærke Lautau, der dog ikke udelukkende arbejder indenfor dette medie.

De udstillende kunstnere er da også nogle af hovednavnene indenfor den figurative og fortællende stil, der i disse år har markeret sig stærkt på den danske samtidskunstscene. Er der ligheder, er der imidlertid

Rikke Benborg: *The dream*, 2006. Still fra video.

Marika Seidler: *Forsamling*, 2006. Akvarel. 50 x 60 cm.

Mie Mørkeberg: *Uden titel*. 2007. Olie, spray, alcyd og akryl på lærred. 150 x 160 cm.

Lise Blomberg Andersen: *The nest*, 2006.

også forskelle. Man kan således ikke tale om én figurativ stil, men flere, fra Linda Bjørnskovs pågående og groft opmalede neonfarver til Vibe Bredahls perentlige filigran. Eller fra Kathrine Ærtebjergs flydende blæktegninger, der som Rorschach tests synes at strømme ud fra sjælens dybder til Marika Seidlers sødmefulde akvareller eller Lise Blomberg Andersens delikate, filmiske tableauer. »Stil« er overhovedet et vanskeligt begreb at bruge, når det kommer til samtidskunstens mange forskellige udtryk. Der sakses, zappes, approprieres, genbruges og citeres fra romantisk landskabsmaleri til ekspressionisme og pigekammerromantik. Det gøres imidlertid ikke uden et vist spil mellem det indfølelse og det planlagte, det autentiske og det iscenesatte, det alvorlige og det humoristiske. Kast eksempelvis et blik på Linda Bjørnskovs malerier, hvor ekspressive strøg møder det planlagt pixellerede. »Stil« virker på den måde mere som noget, der leges med end som noget, der bekendes til.

Mere oplagt er det derfor, at forbinde de otte udstillende kunstnere tematisk. Her handler fællesmængden om fantasi og drøm, om parallelverdener og virkelig-

hedsforskydninger, om eventyrlige universer, hvor mennesker er dyr, og dyr mennesker. Den handler om det at være i en anden bevidsthedstilstand, som at drømme, når man er vågen. Helt grundlæggende, hvilket udstillingens titel også siger, handler den også om *at fortælle*.

Det er værd at stoppe her. For hvordan fortæller man med det visuelle som sprog? Nogle af værkerne synes at indlejre fortællingen i billedet som et nærmest filmisk forløb, hvilket man ser hos eksempelvis Mie Mørkeberg eller Vibe Bredahl, der også helt konkret gør brug af sproget. Den filmiske fortælling er også stærk i videoværkerne af Marika Seidler, Rikke Benborg og Lærke Lautas. Men til forskel fra filmen, Hollywood filmen især, kolporteres her den traditionelle fremadskridende handling. I stedet for klimaks får vi fortællinger, der går i ring. Fortællinger, der stiller sig an som antydninger og uforløste gåder.

I andre af udstillingens værker, eksempelvis Lise Blomberg Andersens malerier, eller Lærke Lautas tegninger iværksættes fortællingen, idet der skabes en bestemt stemning. En særlig situation, som synes at

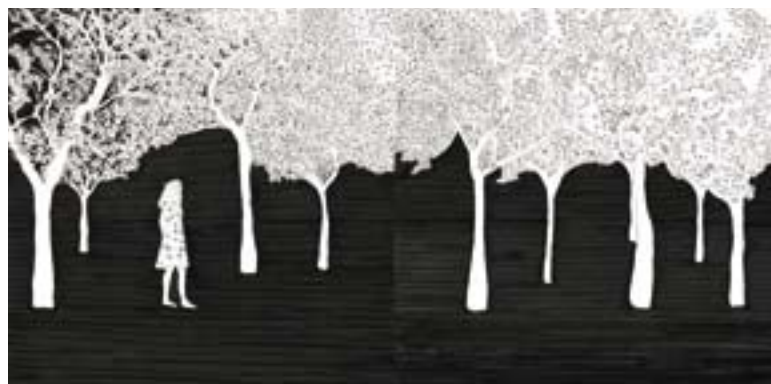
rumme meget mere end det, man lige kan se. Indenfor filmens univers taler man om *suspense*. Hitchcock var den eminente mester til at fremmane en følelse i betragteren af, at øjeblikket rummer noget mere end dét, som vises, et *efter*, som vi endnu ikke kender til, men kun kan gisne om og kun fornemme som en truende mulighed, en dramatisk begivenhed, der lurar lige under overfladen. I udstillingen bliver *suspense* et fortælle-mæssigt greb, der mobiliserer betragterens egne fortællinger, idet det usagte skaber rum for vores meddigtning.

Og hvad fortælles der så om? Det ligger i udstillingens titel: Fortællinger fra det uvisse. Det uvisse er det, som endnu ikke er vist (som i *Det er ganske vist*), ej heller bevidst. Det er det, vi endnu ikke kender til, det vi endnu ikke har en klar viden om og som sproget endnu ikke har fundet sine ord for. Man kan se denne interesse for det uvisse som en surrealistisk understrøm, en kunstnerisk orientering mod det, som Freud i århundredeskiftets Wien diagnosticerede som det ubevidste, de fortrængte dybder i det menneskelige sind. Kunsthistorisk kan man finde forløberer i Surrealismen og dens interesse for menneskets irrationelle sindstilstande. I 1924 fremhæver forfatteren André Breton i sin litterære brandtale *Det surrealistiske manifest*, hvorledes drømme kan inspirere til kunstnerisk produktion. Drømmen er udtryk for frihed. Det er gennem den, at logikkens overherredømme kan udfordres.

Linda Bjørnskov: *Misundelige blikke*, 2006.
Akryl, olie og alkyd på lærred. 192 x 160 cm.

Der er imidlertid stor forskel på dengang og nu – og det er ikke kun en forskel i tid. For hvis Surrealismen var en mandedomineret bevægelse, endda stærkt misogyn på nogle punkter, er den kvindelige dominans nu slående. Og hvis Surrealismen, i hvert fald i sine senere populariserede aftapninger, fik sit helt eget stereotype symbolsprog, er værkerne i *Fora – fortællinger fra det uvisse* kendetegnet ved en anderledes ubestemmelighed. Kunstnerne her genbruger ikke bare det kulturelle repertoire af symboler. De skaber også nye. På den måde fortælles der ikke bare fra det uvisse. Der fortælles også det, som er uvist endnu.

Vibe Bredahl: *Der var engang*, 2007.
Udsnit af tegning på 36 x 396 cm.

Kathrine Ærtebjerg: *Fra serien Moder*, 2006.
Blæk på papir, A4